

Referat af FN-forbundets repræsentantskabsmøde lørdag den 2. maj 2009 hos RCT i København

Til stede: Jørgen Estrup, Torleif Jonasson, Flemming Thøgersen, Torben Jacobsen, Erik Arnsted, Bent Christensen, Michael T. Jensen, Tue Magnussen, Dorte Munch, Jørn Boye Nielsen, Bente Rich, Morten Thulstrup, Lotte Andersen, Signe Kjær Jørgensen, Rikke Bruun de Neergaard, Henrik Pedersen, Helle Martinussen (Brahma Kumaris), Linda Herzberg (Det Mosaiske Troessamfund), Ruth Gunnarsen (Det Radikale Venstre), Ileana Schrøder (Esperantoforeningen for Danmark), Arne Hansen (Genvej til Udvikling), Jørgen Olsen (Genvej til Udvikling), Sven-Erik Bolt Magnussen (HKKF) og Lars Kjærgaard (SF).

Gæst: Cecilie Banke, seniorforsker på DIIS, Holocauststudier og folkedrab.

Fra sekretariatet: Anni Herfort Andersen, Yvonne Petersen, Hanne Steinmeier.

Ikke til stede: Trine M.N. Jensen, Lave K. Broch, Karsten Fledelius, Bente Nielsen, Claus Wachmann, Klaus Groth, Mogens Hansen, Birgitte Husmark, Erling Kjær, Karin Munkholm, Flemming Olsen, Klaus Ljørring Pedersen, Inge Skjoldager, Johanne Sørensen, Asger Pedersen (Dansk-Russisk Forening), Gyda Kongsted (Kvinderådet) og Poul Gerhard Kristiansen (Retsforbundet).

Ordstyrer: Næstformand Torleif Jonasson.

Velkomst og indledning

Landsformand Jørgen Estrup bød velkommen og gav ordet videre til ordstyreren, Torleif Jonasson. Torleif lykønskede Ruth Gunnarsen, som netop var fyldt 80 år, og han benyttede anledningen til at takke Ruth for hendes mangeårige engagement i FN-forbundet. Herefter gennemgik Torleif dagsordenen og dagens program.

Status på strategi- og handlingsplan

Landsformand Jørgen Estrup indledte sin fremlæggelse af status på strategi- og handlingsplan med at henvise til den omdelte oversigt over aktiviteter, pressedækning og politiske udtalelser for perioden oktober 2008 til ultimo april 2009. Jørgen Estrup udtrykte tilfredshed med pressens dækning af landsmødet i oktober 2008. Specielt var landsmødets behandling af SHIRBRIG-sagen gået fint igennem til pressen.

Jørgen Estrup nævnte derefter magtskiftet i USA. Det var vurderingen, at Obama-regeringen vil have en positiv effekt på det multilaterale samarbejde gennem FN.

Det havde været positivt for Danmarks holdning til FN, at Dansk Folkeparti og Liberal Alliance i december 2008 havde rejst en forespørgselsdebat i Folketinget om Danmarks engagement i FN. Det havde resulteret i, at resten af Folketinget samlet var blevet enige om en vedtagelse der understreger, at FN's centrale rolle i dansk udenrigspolitik ikke må svækkes, og at tanken om 'demokratiernes FN' ikke kan støttes.

FN-forbundets initiativer i forsøget på ændring af regeringens beslutning om at nedlægge SHIRBRIG havde desværre ikke båret frugt. I den forbindelse nævnte Jørgen Estrup, at han havde været til møde i tænketanken RIKO, som arbejder for at fastholde traditionen i dansk udenrigspolitik om, at Danmark aktivt bidrager til at løse internationale problemer og konflikter i overensstemmelse med FN's principper og folkeretten. RIKO er tilhænger af robuste danske militære bidrag til internationale FN-styrker, når de deltager i operationer, som reelt, ikke kun formelt, styres af FN's Sikkerhedsråd. Det var Jørgens vurdering, at nedlæggelsen af SHIRBRIG – set i lyset heraf og af USA's ændrede rolle i forhold til FN - vil vise sig at være en meget uhensigtsmæssig beslutning.

En anden negativ udvikling har været vedtagelsen af 'tuneserloven', som har betydet, at retten til en ordentlig rettergang, der har været en universel menneskeret i Danmark, er blevet underkendt. Jørgen Estrup fandt det beskæmmende, at ytringsfriheden er ukrænkelig, men at man efter forgodtbefindende skalter og valter med de øvrige rettigheder.

FN-forbundet har involveret sig kraftigt i Durban II. Der har bl.a. været afholdt cafemøde, skrevet debatindlæg, deltagelse i debat i TV2 News og Bente Rich havde deltaget i selve konferencen. Debatten op til konferencen havde været præget af usaglighed, og der havde været en del misinformation i medierne. Jørgen vurderede, at man burde takke Irans præsident for, at han samlede konferencen om et slutdokument; desuden at vinderne er dem der blev – taberne er dem som ikke deltog. Endelig konkluderede Jørgen, at der er grænser for ytringsfriheden. Bl.a. derfor har vi i Danmark en blasfemiparagraf.

Bestyrelsesmedlem Bente Rich berettede under overskriften 'Indtryk fra Durban II i Geneve' om sin deltagelse ved FN's racismekonference i Geneve i april. Bente havde deltaget i de daglige NGO-briefinger, men da det var klart, at ordlyden af slutdokumentet var aftalt, inden konferencen startede, koncentrerede Bente sig primært om 'side-events', som beskæftigede sig med de mange aktiviteter, der har fundet sted siden Durban I. Fra selve konferencen fremhævede Bente den norske udenrigsminister Jonas Stores tale, som havde været fremragende, men som desværre var blevet holdt, mens de europæiske delegationer var udvandret fra konferencen pga. den iranske præsident, Mahmoud Ahmadinejads tale. Bentes konklusion var, at det havde været meget positivt at opleve frodigheden i arbejdet mod racisme og relaterede fænomener, samt at der bør sættes mere på oplysning om dette i Danmark. Notat fra Bente Rich er vedhæftet referatet.

Jørgen Estrup orienterede om, at FN-forbundets Venner er etableret med 19 medlemmer. Der har været afholdt et par møder, og gruppen arbejder på at udarbejde materiale om FN – hvorfor vi har FN og hvad der bør ændres. Desuden arbejdes der med forslag til et nyt sæt regler for humanitær nødhjælp i krisesituationer.

Der havde været afholdt møde med formanden for FN-forbundets Folketingsgruppes bestyrelse, Karsten Lauritzen fra Venstre. Det var blevet aftalt at arbejde for at afholde en fælles konference i Folketinget om 2015 Målene i uge 43 ('FN-dagsugen').

Jørgen Estrup orienterede endvidere om, at der fortsat arbejdes på at få sikret retten til og få betalt udgifterne i forbindelse med pladser i de officielle danske delegationer, herunder til FN's generalforsamling og til COP15; desuden at bestyrelsen har besluttet, at FN-forbundet deltager i WFUNA's Plenary Assembly i Seoul til august ved Formanden eller ved Næstformanden.

Endelig fortalte Jørgen Estrup om arbejdet med en strategi for styrkelse af sekretariatet. Der er ansat en studentermedhjælp som arbejder med medlemshvervning, og der forventes ansat yderligere to studentermedhjælpere, som bl.a. skal beskæftige sig med kommunikation og med at støtte arbejdsgrupperne. Jørgen vurderede, at der skal sættes for at få vendt udviklingen med nedadgående medlemstal.

Torleif Jonasson orienterede om arbejdet i forbindelse med COP15. Torleif redegjorde for, at konferencen i København ikke er et egentligt FN-topmøde, men en partskonference (nr. 15) til opfølgning på klimakonventionen. COP15 skal munde ud i en ny aftale til afløsning af Kyoto-protokollen, hvis mål og forpligtelser kun gælder frem til 2012. Derfor er det vigtigt, at man opnår resultater i København til december.

Torleif nævnte, at FN-forbundet havde været medunderskriver på 92-gruppens henvendelse til Connie Hedegaard om udelukkelsen af NGO'er i den danske delegation op til og under COP 15. Klima- og energiministeren har svaret, at hun ikke er til sinds at ændre afgørelsen, men at hun er indstillet på at tage spørgsmålet op efter COP15!

Torleif nævnte desuden, at 92-gruppen afholder et offentligt klima-dialogmøde fredag den 15. maj. På mødet deltager bl.a. Klima- og energiministeren og Udviklingsministeren. Mødet er kulmination på fire dages konference, 'Civil Society Towards COP15', der samler godt 100 NGO-repræsentanter fra over 35 lande for at diskutere klimaforhandlingerne frem mod COP15.

Desuden nævnte Torleif Peoples Climate Action – et koordineringsorgan i forhold til COP15, som blev stiftet i november 2008. Torleif sidder i bestyrelsen som repræsentant for FN-forbundet. Der er bevilget 20 mio. kr. til civilsamfundsaktiviteter (inkl. NGO-forum) i forbindelse med COP15. Da de organisationer, der sidder i bestyrelsen for Peoples Climate Action, selv ønsker at ansøge om penge fra denne pulje, er der nedsat et uafhængigt bevillingsråd.

Torleif orienterede om, at FN-forbundet i marts 2008 har trukket sig ud af Civilsamfundets Klimaforum, idet grundlaget for optagelse af organisationer har udviklet sig til at blive meget snævert med nogle meget specifikke 'optagelsesbetingelser'. Desuden havde Civilsamfundets Klimaforum udtalt sig offentligt såvel nationalt som internationalt uden på forhånd at konsultere organisationerne.

Endelig nævnte Torleif to tiltag, som FN-forbundets COP15-arbejdsgruppe arbejder med; nemlig undervisningsmateriale om klimaforandringer i form af et Mini Model UN som allerede er 'afsat' til Krogerup Højskole samt en reception for UNA-repræsentanter under COP15.

Herefter blev der åbnet for debat vedr. Jørgens, Torleifs og Bentes indlæg.

Lotte Andersen udtrykte tilfredshed med, at FN-forbundet klart havde meldt ud med en anbefaling af Danmarks deltagelse på Durban II – og at FN-forbundet havde valgt at være repræsenteret.

Bent Christensen rejste kritik af, at FN-forbundet var udtrådt af Civilsamfundets Klimaforum. Bent mente, at man burde være blevet længere og have forsøgt at påvirke. I forhold til Durban II og menneskerettigheder mente Bent, at migrantarbejderes forhold bør behandles i ILO-regi.

Ruth Gunnarsen slog til lyd for, at International Criminal Court bør beskæftige sig med det omsiggribende problem med pirateri på havene.

Lars Kjærgaard kom i sit indlæg ind på, at Danmarks engagement i FN-sagen beklageligvis er dalet kraftigt siden 1999 – og specielt efter 2001. Lars vurderede, at Folketingets vedtagelse af udtalelsen om FN's centrale rolle er en 'festtale', som ikke udmøntes i konkrete tiltag. Mht. ytringsfriheden gav Lars udtryk for, at man skal være opmærksom på holdninger og normer. Endelig oplyste Lars om, at der er (for) mange tilbud på uddannelsesområdet, der beskæftiger sig med klimaproblematikken.

Linda Herzberg havde også deltaget i Durban II som repræsentant for Det Mosaiske Troessamfund. Linda havde selv mødt racismen i forbindelse med Durban II. – Både som jøde og som dansker. Hun var enig med Bente Rich om værdien af 'side events', men mente at det var uhørt at Ahmadinejad fik lov at tale.

Morten Thulstrup satte spørgsmålstegn ved 'Obama-effekten' på det multilaterale samarbejde gennem FN. Desuden understregede Morten, at oplysningsarbejdet om FN er af afgørende betydning, da Morten havde observeret, at studerende på studier, hvor man ellers kunne formodes at være godt orienteret om internationale forhold, generelt ved forbavsende lidt om FN.

Jørgen Olsen brugte eksemplet Tyrkiet/Armenien på, at forsoning kræver indsigt.

Bente Rich var uenig med Bent Christensen i udtalelsen om ILO's rolle. Bente mente ikke, at ILO kunne ikke løse opgaven alene. - De forskellige FN-organisationer må samarbejde om at løse udfordringerne vedr. migrantarbejderes rettigheder.

Torleif Jonasson svarede på kritikken i forhold til FN-forbundets udtræden af Civilsamfundets Klimaforum, at Forbundet forsøgte at påvirke i hele processen, men at vi var nødt til at støtte det brede civilsamfundssamarbejde i stedet for det sekteriske.

Jørgen Estrup afrundede debatten med følgende kommentarer:

FN har ikke en høj status. Dette skyldes bl.a. manglende kendskab, fordomme og misinformation. Formanden håber på 'Obama-effekten' i forhold til det multilaterale samarbejde gennem FN, da USA i høj grad påvirker dansk udenrigspolitik.

Behandling af bestyrelsens forslag til udtalelser

På bestyrelsens vegne fremlagde Erik Arnsted forslag til en udtalelse om Durban II, og Tue Magnussen fremlagde forslag til udtalelse om FN-undersøgelse af Gaza-krigen. Der var en forskellige kommentarer og inputs til forslagene – bl.a. tog Det Mosaiske Troessamfund afstand fra forslaget til Gaza-udtalelsen. Der var enighed om at nedsætte to redaktionsgrupper, der på baggrund af de faldne bemærkninger skulle tilrette teksterne. Dette resulterede bl.a. i, at udtalelsen om Durban II blev opdelt i to; én om Durban II og én om reform af FN's menneskerettighedsråd. De tre udtalelser blev vedtaget uden stemmer imod. De vedtagne udtalelser er vedhæftet referatet.

Godkendelse af regnskab 2008

Hovedkasserer Flemming Thøgersen gennemgik årsrapport 2008. Det forventede resultat havde været et lille underskud, men det faktiske resultat var et overskud på

ca. 65.000 kr. Beløbet var tillagt egenkapitalen, som nu har en passende størrelse. Kontingentindtægterne er faldet med ca. 10 %. Flemming understregede, at medlemstilbagegangen er en alvorlig udfordring, som bør adresseres. Der har i 2008 været forholdsvis få medlemsaktiviteter, hvilket regnskabet også afspejler. Endelig nævnte Flemming, at revisionsfirmaet i revisionsprotokollatet anbefaler, at der udarbejdes et sæt retningslinier vedr. indkøb og indhentning af tilbud.

Lars Kjærgaard var enig med Flemming i, at medlemstilbagegangen er en alvorlig udfordring. Lars mente, at en forudsætning for bevarelse af den nuværende sekretariatskapacitet er, at medlemstilbagegangen vendes til en fremgang.

Regnskab 2008 blev sat til afstemning og enstemmigt godkendt.

Eventuelt

Torleif Jonasson videregav den triste meddelelse, at ambassadør Niels Munk, som var medlem af 'FN-forbundets Venner', efter kort tids sygdom var afgået ved døden. Dernæst takkede Torleif RCT for lån af lokale til afholdelse af mødet.

Durban II, specielt i relation til 'hate crimes' og religious defamation

Cecilie Banke, seniorforsker på Center for holocauststudier og folkedrab på DIIS holdt oplæg under ovenstående overskrift. Oplægget og den efterfølgende debat drejede sig primært om, hvordan religion har fået en mere central rolle – blandt andet afspejlet i forløbet af Durban II – og hvordan vi må lære at respektere forskellighed og acceptere, at religion og politik ikke kan adskilles.

Torben Jacobsen foreslog, at der tages initiativ til etablering af en 'humanitær kanon'.

Maj/juni-nummeret af FN-forbundets Nyhedsbrev vil indeholde artikler om Durban II.

For referat: Hanne Steinmeier